

L'Íbex blindava l'oportunitat per avançar cap a un nou model energètic

«No podem deixar el canvi en mans de la classe política, cal que nosaltres siguem part activa per recuperar la plena sobirania energètica»

Encetem la setmana de festes i el preu de l'electricitat torna a tocar sostre, en un context d'escalada constant, **arribant a ser fins a 7 vegades superior** al de l'any passat, i que comparativament amb el salari mitjà actual representa un empobriment constant de les butxaques de les treballadores.

[nointext]

Una situació orquestrada per l'oligopoli energètic, on poques empreses dominen i controlen com volen el mercat elèctric espanyol, sense que la classe política actuï en la veritable arrel del problema i només posi pedaçons rebaixant els impostos sobre la factura elèctrica. Potser perquè aquestes **són les mateixes corporacions que actuen com a portes giratòries d'aquests polítics?** Alguns d'ells ben coneguts a casa nostra com Josep Borrell (PSOE) a ACCIONA o Miquel Roca (CDC) a ENDESA, només per posar-ne alguns exemples.

Mentre ells s'asseguren el seu futur, cobrant sous milionaris, el sistema fomenta una pobresa energètica que fa augmentar l'endeutament de les famílies, talls de subministrament i riscos en infrahabitatges que massa sovint acaben desencadenant accidents mortals.

L'electricitat és un dret bàsic i no una mera mercaderia per a fer-ne negoci i enriquir les butxaques d'unes quantes (poques), per això **és necessari i urgent garantir aquest dret a tota la població**.

I és que l'energia és un dels sectors estratègics que, si volem assolir la nostra plena sobirania política com a poble, cal que comencem a treballar per a controlar-la. Un control que ha de passar a mans de la ciutadania, democratitzant-la i fent-la universal i garantista per blindar-la del mercadeig. I es pot fer: països europeus propers no permeten que els seus sectors estratègics estiguin en mans privades, conservant-ne més del 50% de la titularitat pública.

Des de principis de s. XX, el Pirineu som un territori productor d'energia renovable gràcies a l'electricitat produïda per a la força de l'aigua, un bé comú, que és de totes però que les grans empreses elèctriques han privatitzat. **Perquè en aquest país es privatitza allò que genera beneficis i es nacionalitza el què genera pèrdues!** Per explotar l'aigua cal una concessió pública, regulada per llei, que no pot anar més enllà dels 75 anys. Però si fem quatre números ràpidament veiem com nombroses centrals hidroelèctriques de les nostres comarques ja superen amb escreix aquests anys i continuen essent explotades per les mateixes empreses privades tot i tenir les concessions exhaurides, fet que es tradueix en beneficis milionaris que no es reverteixen al territori. **Un frau de llei que es permet i aquí no passa res.** Tanmateix, des de la vall de que va il·luminar Catalunya amb la primera central de l'estat, la Vall Fosca, s'ha iniciat la lluita perquè les centrals passin a mans públiques i perquè es depurin responsabilitats dels polítics, directius i tècnics que estan perpetuant aquesta situació. Poc a poc la gota d'aigua es va fent més gran: s'ha constituït la Plataforma per Recuperar l'Energia i fa pocs dies l'equip del Sense Ficció era guardonat amb el Premi Ramon Barnils pel reportatge *Kilowats d'aigua. El negoci del segle*.

No oblidem els contractes històrics on es va pactar un preu del kilowat a canvi de cedir terrenys comunals per construir aquestes hidroelèctriques que, malauradament, estan

acabant amb paper mullat gràcies, cal dir-ho clar, a la connivència de molts polítics locals, que sembla que juguin el partit a favor de les multinacionals que s'enriqueixen explotant els nostres recursos naturals i que ens fan pagar la llum a preu d'or, que no en defensa dels drets històrics de la gent que habita una terra que s'està despoblant i envellint.

Cal afegir que la producció comporta tenir un paisatge cosit per línies de Molt Alta Tensió (MATs) que transporten l'energia produïda al Pirineu cap a les grans ciutats, els grans centres consumidors. I a dia d'avui, determinades zones de les nostres comarques es troben en greu perill d'albergar encara més autopistes elèctriques, privades, que pretenen evacuar l'energia produïda a les macrocentrals eòliques i fotovoltaïques de l'Aragó. Aquesta situació posa de manifest una qüestió que darrerament s'està reivindicant molt des de les entitats que defensen el lema **Renovables SÍ, però NO així!, la descentralització en la producció.**

Sabem, tot i que potser no en som conscients, que estem immerses en una situació d'emergència climàtica, oficialment declarada pel Govern de la Generalitat el 2019 (seguint els preceptes de la Llei de Canvi Climàtic del 2017), per la qual cosa és tant necessari com urgent iniciar una **transició energètica que aposti per la descarbonització, la desnuclearització i les energies renovables. Aquesta hauria de ser l'oportunitat real de canvi del nostre model energètic,** per fer la transició cap a les renovables de forma planificada i no a corre-cuita i a expenses de la patronal eòlica i solar i pendants dels ajuts Next Generation. I és que Govern ha aprovat recentment un nou el decret llei de regulació de les renovables, però el mateix dia que era ratificat pel ple del Parlament, els mateixos partits de govern que l'impulsaven registraven esmenes a la llei d'acompanyament dels pressupostos per reduir-ne encara més els seus preceptes, en contra del què reclamen les comarques afectades.

Aterrant la situació a la realitat propera, àrees com el sud del Pallars Jussà corren el risc de canviar les terres agrícoles per grans centrals solars, una nova especulació de la terra que es concentra en zones que ja sobrepassen la quota productora de renovables en escriure i perpetua el mateix model energètic sota el green washing de les mateixes empreses de sempre.

És evident, doncs, que no podem deixar el canvi en mans de la classe política, cal que nosaltres siguem part activa per recuperar la plena sobirania energètica, teixint propostes locals i col·laboratives que passin per l'autoorganització de la gent: comunitats i cooperatives energètiques locals, línies de distribució públiques, recuperar centrals hidroelèctriques i fer-les públiques (municipals allà on es pugui), crear xarxa intermunicipal en la distribució, etc. Pressionant perquè una energètica pública catalana sigui possible i treballi realment per **un nou model energètic, transparent, popular, sobirà i descentralitzat per fer de l'energia un veritable dret universal.**